

**Lietuvos Respublikos Seimo narės
prof. habil. dr. VILIJOS TARGAMADZĖS**

veikla 2020–2021 m.

Seimo komitetuose:

Švietimo ir mokslo komitetas –
komiteto pirmininko pavaduotoja

Seimo komisijose:

Laisvės premijų komisija –
komisijos narė

Seimo frakcijose:

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija –
frakcijos narė, nepartinė

Parlamentinėse grupėse:

Laikinoji Seimo ir akademinės bendruomenės
bendradarbiavimo grupė – pirmininkė;
Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupė –
pirmininko pavaduotoja;
Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos
Respublika grupė – pirmininko pavaduotoja ir
kt.

Bendraukime: vilija.targamadze@lrs.lt

**VISĄ SAVO PROFESINĘ VEIKLĄ SUSIEJAU SU LIETUVOS ŠVIETIMO PROBLEMOMIS,
JŲ SPRENDIMU, ŠVIETIMO SISTEMOS TOBULINIMU,
TODĖL, KAI 2020 M. RUDENĮ BUVAU IŠRINKTA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ, SUPRATAU,
KAD TEBESU ŠVIETIMO DALIMI IR
KAD SU DAR DIDESNE ATSAKOMYBE TURIU IMTIS
NACIONALINIO LYGIO SPRENDIMŲ,
MODELIUOJANT AIŠKIĄ ŠVIETIMO VIZIJĄ
IR JOS ĮGYVENDINIMĄ.**

2020 11 13

Seimo narės Vilijos Targamadzės priesaika,
fotografas – M. Ambrazas

Svarbiausios veiklos kryptys:

- Švietimas: bendrasis ugdymas, profesinis mokymas, neformalus vaikų ikimokyklinis bei mokyklinis ir suaugusiųjų švietimas, švietimo pagalba.
- Studijos ir mokslas, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų rengimas bei kvalifikacijos kėlimas.
- Skaitmeninis raštingumas, tautos istorinė atmintis, valstybinė kalbos politika.
- Vyresnio amžiaus žmonių socialinė integracija į visuomenę.
- Socialinės ir ekonominės gerovės užtikrinimas šalies gyventojams.
- Teisės aktų rengimas ir kitos veiklos kryptys.

Pirmieji darbo metai Lietuvos Respublikos Seime buvo pilni įvairių iššūkių. Savo veiklą pradėjome tęsdami kovą su plintančia COVID-19 pandemija, kuri sutrikdė įprastą socialinį ir ekonominį gyvenimą, sukėlė skaudžias pasekmes verslui. Lietuvą netikėtai užklupo migracijos krizė. Krizių ir iššūkių metu labai svarbu yra pasirūpinti žmonėmis. Todėl dirbant Seime siekiau, kad kiekvienas iš jų patirtų kuo mažiau socialinių rizikų, jaustųsi valstybės piliečiu, nebūtų paliktas nuošalyje ir toliau dalyvautų kuriant visuomenės gerovę.

Siekdama šių tikslų, svarbiausią dėmesį skyriau:

COVID-19 pandemijos pasekmėms įveikti

Karantino ir ekstremaliosios padėties metu įvedus nuotolinį mokymą(si), kilo nemažai iššūkių švietimo sistemoje. Nemaža dalis mokinių, ypač kaimo vietovėse, neturėjo galimybės naudotis skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, kartu su kitais Seimo nariais pateikėme Seimui siūlymą papildomai **skirti 14 mln. skaitmeninio mokymo(si) priemonėms ir ištekliams bei informacinių ir komunikacinių technologijų priemonėms įsigyti**, siekiant įgyvendinti kokybišką nuotolinį mokymą(si)¹.

¹ Pasiūlymas „Dėl Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto“ Nr. XIIIIP-5302 (2020 12 18).

Nemaža dalis smulkių verslininkų dėl karantino turėjo sustabdyti savo veiklą ir dėl to patyrė daug nuostolių. Todėl pateikėme savarankiškai dirbantiems asmenims, nukentėjusiems karantino metu, **išmokas padidinti iki 1,5 minimalių vartojimo poreikių dydžio** (nuo 260 iki 390 eurų).²

Pateikėme Seimui svarstyti įstatymo projektą, kuriame siūloma **sutrumpinti nedarbo draudimo išmokai gauti reikalaujamo draudimo stažo trukmę iki 6 mėnesių** (buvo 12) tuo atveju, kai asmens, kuriam suteiktas bedarbio statusas, įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje ketvirtį Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra paskelbusi ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną, taip pat prailginant nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmę iki 12 mėnesių (buvo 9).³

Dėl pandemijos nemažai žmonių, ypač dirbančių aptarnavimo sferoje, buvo priverstinėse prastovose. Todėl žymiai sumažėjo jų socialinio draudimo išmokos. Siekiant sumažinti socialinę neteisę ir išpildyti teisėtus apdraustųjų socialiniu draudimu piliečių lūkesčius, pateikėme įstatymo projektą **pakeisti kompensuojamo uždarbio skaičiavimą taip, kad į jo skaičiuojamuosius laikotarpius nebūtų įtrauktas laikas, kai asmuo buvo prastovoje, paskelbtoje dėl ekstremaliosios situacijos** ir (ar) karantino, tačiau neilginant paties kompensuojamojo uždarbio skaičiuojamojo laikotarpio.⁴

Žmonių gerovės užtikrinimui

Siekiau, kad mažas pajamas gaunantys Lietuvos žmonės nepatirtų skurdo. Pasiūlėme **prilyginti neapmokestinamąjį pajamų dydį minimalios mėnesio algos dydžiui**. Tada gyventojai, gaunantys mažiausias darbo pajamas, nemokėtų gyventojų pajamų mokesčio ir tai padidintų jų pajamas. Tokie sprendimai mažiausiai uždirbantiems šalies gyventojams ypač reikalingi šiuo metu, kai auga infliacija, šildymo, elektros bei dujų kainos ir pan.⁵

Didelė dalis šalies daugiabučių yra seni, statyti nesilaikant jokių energetinių efektyvumo standartų, susidėvėję, todėl jiems yra būtina renovacija. Nepaisant valstybės taikomos finansinės paramos daugiabučių renovacijai, kuri baigiasi 2021 gruodį, gyventojai nesiryžta ir/ar neišgali imtis daugiabučių renovacijos. Manytina, kad viena priežasčių, dėl kurių stringa renovacijos procesai, yra ta, kad senuose daugiabučiuose dažniausiai gyvena mažas ir vidutinės pajamas gaunantys gyventojai, kurių didžiąją dalį išlaidų sudaro išlaidos būtiniausioms reikmėms, tad šiems gyventojams namo renovavimo kaštai yra labai dideli. Pasiūlytas teisinis reguliavimas, **kad senų daugiabučių namų renovacijai būtų taikomas lengvatinis 9 procentų PVM tarifas**, kuris

² Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo XII-2470 5(1) straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.XIVP-217 (2021 02 12).

³ Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-291 (2021 03 01).

⁴ Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1503 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-290 (2021 03 01).

⁵ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-976 (2021 10 15).

reikšmingai sumažintų renovacijos kainą ir paskatintų aktyvesnį daugiabučių namų modernizavimo procesą.⁶

Pridėtinės vertės mokestis Lietuvoje yra 4 kartus didesnis negu kaimyninėje Lenkijoje. Todėl maisto produktų kainos yra aukštesnės. Pateikėme siūlymą **nustatyti lengvatinį 9 proc. pridėtinės vertės mokesčio tarifą būtiniausiems maisto produktams**. Tokiu būdu maisto produktų kainos sumažėtų 5-8 proc.⁷

Pagalba jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus

Labai svarbu yra sudaryti kuo geresnes sąlygas jaunoms šeimoms auginti vaikus. Teikėme įstatymo pataisą, kurią priėmus, **gimus vaikui būtų skiriamas papildomas 10000 eurų neapmokestinamųjų pajamų dydis**. Tai suteiktų galimybę susigrąžinti iki 2000 eurų sumokėto gyventojų pajamų mokesčio. Tokio tipo parama padėtų sušvelninti vienkartinius kaštus, kuriuos pirmaisiais vaiko auginimo metais patiria tėvai.⁸

Per pastaruosius 5 metus stebimi neigiami demografiniai pokyčiai. Akivaizdu, kad dabartinė valstybės demografinė politika reikalauja pokyčių, o esami įstatymai, kuriais formuojama pagalba šeimoms, – peržiūros, kad atitiktų šiandienos realybę. Per pastaruosius metus vienkartinė išmoka kiekvienam gimusiam, įvaikintam vaikui ar vaikui, kuriam globa nustatyta šeimoje ar šeimynoje, augo labai nežymiai. Teikėme įstatymo pataisą, siūlančią **padidinti beveik dvigubai (nuo 440 iki 800 eurų) išmoką gimus vaikui**.⁹

Šiuo metu Darbo kodeksas numato, jog vadinamasis „tėvadienis“ ar „mamadienis“ priklauso tik tiems dirbantiems asmenims, kurie turi du vaikus iki dvylikos metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų amžiaus. Mes siekiame **išplėsti galimybę ir vieną vaiką auginanties darbuotojams turėti papildomą poilsio dieną per mėnesį**.¹⁰

⁶ Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-813 (2021 09 10).

⁷ Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-183 (2021 01 21).

⁸ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-318 (2021 03 05).

⁹ Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-440 (2021 04 28).

¹⁰ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-218 (2021 02 12).

Neformalusis vaikų švietimas ir užimtumas vasaros atostogų metu

Valstybė turėtų siekti, kad neformaliojo švietimo programomis naudotųsi kuo daugiau ne tik mokyklinio amžiaus, bet ir ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų, tai atsispindi ir partijų susitarime dėl švietimo, tačiau iš esmės didesnis finansavimas ateinančių metų biudžete nenumatytas. Tam 2022 metais numatyta 17 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, o tai leistų užtikrinti tik apie 35 proc. mokinių dalyvavimą neformaliojo švietimo veikloje. Siūlome **padidinti lėšas ir 2022 m. skirti 25 mln. eurų**. Tada neformalaus švietimo krepšeliu galėtų pasinaudoti iki 50 proc. vaikų, įskaitant ir ikimokyklinio amžiaus vaikus.¹¹

Vasaros metu vaikų užimtumas pastaraisiais metais sumažėjo. Ne visi tėvai turi galimybes paskatinti vaikų dalyvavimą neformaliame ugdyme, nupirkti kelialapius į stacionarias vasaros stovyklas, kurios padėtų grąžinti vaikams socialinius, fizinio aktyvumo ir kitus prarastus įgūdžius. Šiuo metu yra kompensuojamos vasaros stovyklos socialiai remtiniams vaikams, taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministerija leido savivaldybėms naudoti karantino metu sutaupytas neformalaus vaikų švietimo krepšelio lėšas vaikų vasaros stovykloms. Tačiau šių lėšų nepakanka, kad būtų užtikrinta, jog visi 7-16 metų mokiniai galėtų pasinaudoti galimybe dalyvauti vasaros stovyklose. Seime teikėme įstatymo pataisą, siūlydami **2022 metų biudžete 45 200 000 eurais padidinti asignavimus** Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai 7–16 metų vaikų kasmetinėms edukacinėms 5–7 dienų trukmės stacionarioms vasaros stovykloms.¹²

Rūpinimasis suaugusiųjų švietimu ir senjorais

Integruojant vyresnio amžiaus žmones į visuomenę, tenkinant jų kultūrinius ir visuomeninius poreikius, didelį darbą atlieka Trečiojo amžiaus universitetai, kurie sėkmingai veikia visoje šalyje. Jie yra vienas iš efektyviausių būdų įtraukti senjorus į formalų ir neformalų mokymąsi. Todėl šie universitetai turėtų būti neatskiriama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi dalimi. Nežiūrint į tai, 2022 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų patvirtinimo projekte jokia forma nebuvo numatytas Trečiojo amžiaus universitetų finansavimas. Todėl pateikėme pasiūlymą **2022 metų biudžete 500 tūkst. eurų padidinti asignavimus** Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programų konkursiniam finansavimui užtikrinti.¹³

Svarbu ne tik žengti žingsnį link „mokymosi visą gyvenimą“ koncepcijos, bet ir užtikrinti sklandžią bei greitą bedarbių integraciją į darbo rinką. Tik vykdant reguliarių priėmimą į profesinio mokymo programas ir jas organizuojant realioje darbo vietoje, t. y. pameistrystės forma, galima sudaryti sąlygas įgyti konkrečiai darbo vietai reikalingas kompetencijas. Siekdami sudaryti

¹¹ Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-966 (2021 11 11).

¹² Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-966 (2021 11 09).

¹³ Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-966 (2021 10 25).

galimybę asmeniui nuosekliai tobulėti, **siūlome įtvirtinti formaliojo ir neformaliojo švietimo bei savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarką.**¹⁴

Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

Vienas iš svarbiausių šalies ūkio konkurencingumo prioritetų yra inovacijos. Sėkmingas mokslo ir verslo visuomenės bendradarbiavimas sąlygoja inovacijų sklaidą ir įsitvirtinimą visose visuomenės gyvenimo srityse, o efektyvus inovacijų versle panaudojimas skatina ūkio plėtrą, eksportą, didina darbo efektyvumą bei šalies ūkio konkurencingumą. Tačiau šiai sričiai skiriamas finansavimas yra nepakankamas. Todėl teikėme pasiūlymą **Mokslinių tyrimų (taikomųjų ir fundamentaliųjų) ir eksperimentinės plėtros veiklos programai papildomai numatyti 40 mln. eurų.**¹⁵

Deja, ne į visus pateiktus siūlymus buvo atsižvelgta.

Dar rinkiminės kampanijos į Seimą metu sakiau, kad ***mano partija yra švietimas***. Nuo pat parlamentinio darbo pradžios siekiau, kad visiems vaikams, mokiniams ir jaunimui būtų prieinamas ugdymas, profesinis mokymas bei studijos, kad būtų pagerintos mokytojų, dėstytojų ir mokslinių tyrėjų darbo sąlygos ir atlyginimai, kad daugiau dėmesio būtų skirta neformaliai vaikų ikimokykliniam ir mokykliniam ugdymui, švietimo pagalbai, profesiniam mokymui, studijoms bei suaugusiųjų švietimui.

Viena iš svarbiausių veiklų Seime – dalyvavimas Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto darbe, svarstant su švietimu, mokslu bei sportu susijusius iššūkius ir teisės aktus.

ŠVIETIMO IR MOKSLO KOMITETAS

2020–2021 m. dalyvauta 64 Švietimo ir mokslo komiteto posėdžiuose, išnagrinėti 47 pateikti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo, 18 kitų teisės aktų projektų, taip pat svarstyti 63 parlamentinės kontrolės ir kiti klausimai.

¹⁴ Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 231 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052 (2021 11 04).

¹⁵ Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-966 (2021 11 08).

Daugiausia dėmesio skirta **teisės aktų inicijavimui, sprendimų siūlymui, parlamentinei kontrolei** ir kitai veiklai šiose srityse:

1. Bendrojo ugdymo kaitos tendencijoms:
 - geresnių sąlygų formaliojo ir neformaliojo švietimo sudarymui;
 - skaitmeninio ugdymo turinio prieinamumui;
 - įtraukiojo ugdymo nuosekliam diegimui;
 - „Tūkstantmečio mokyklos“ programos įgyvendinimui;
 - mokytojų, švietimo pagalbos specialistų rengimui, perkvalifikavimui ir profesiniam tobulinimui;
 - bendrųjų programų atnaujinimo problemoms.
2. Lietuvos aukštojo mokslo studijų kokybei ir finansavimo modelio tobulinimui bei profesiniam mokymui.
3. Investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas didinimui bei efektyvesniam lėšų panaudojimui.
4. Įvairiose sferose dirbančių mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, vadovų ir kitų bendrojo ugdymo, profesinio mokymo specialistų, dėstytojų bei mokslininkų tyrėjų atlyginimų didinimui ir jų darbo sąlygų pagerinimui.
5. Darnios suaugusiųjų švietimo sistemos, apimančios ir trečiojo amžiaus universitetus, sukūrimui.

Švietimo pagalbą turi gauti visi specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai

Svarbiausias mano siekis (per pirmus darbo mėnesius Seime), kad **švietimo pagalbos paketą gautų visų ikimokyklinio ugdymo įstaigų, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokiniai**, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių.

„Susiklosčiusi situacija švietime yra apgailėtina“ - bendrojo ugdymo mokyklose trūksta apie 4000 tūkstančius švietimo pagalbos specialistų ir specialiųjų pedagogų, bet lėšos 2021 m. biudžete nebuvo numatytos.

Siekdama padėti išspręsti susiklosčiusią situaciją, ėmiausi šių **veiksmų**:

2020 m. lapkričio 24 d. kartu su Seimo nariu Tomu Bičiūnu registravome pasiūlymą – **skirti 28,8 mln. eurų bazinėms švietimo paslaugoms užtikrinti** (*Dėl Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIII P-5302(2)*).

Kartu su dar keliais Socialdemokratų frakcijos nariais inicijavome ir Seime 2020 m. gruodžio 7 d. buvo priimta **rezoliucija „Dėl bazinių paslaugų specialiųjų poreikių vaikams užtikrinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose“**.

Vilija Targamadzė, DELFI / Domantas Pipas

Vyriausybė **rezoliucijoje** raginama kiekvienoje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, bendrojo ugdymo mokykloje, profesinio mokymo įstaigoje suteikti mokiniams privalomą bazinį švietimo pagalbos paketą.

Prašoma numatyti lėšų augimą ir kryptingai didinti švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestį, užtikrinti tinkamas profesinio tobulėjimo sąlygas, numatyti specialistų rengimą.

Nenumačius reikiamos sumos valstybės biudžete, nemaža dalis mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, negautų bazinių paslaugų.

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/siuloma-suteikti-privaloma-bazini-svietimo-pagalbos-paketa.d?id=8593100>

Seimo Švietimo ir mokslo komitete 2021 m. gegužės 5 d. sutarėme, kad būtina **pagerinti švietimo pagalbos specialistų darbo apmokėjimą nuo 2021 m. rugsėjo 1 d.**, kad išnyktų atotrūkis nuo mokytojų darbo užmokesčio ir didėtų šios profesijos patrauklumas bei būtų sudarytos prielaidos veiksmingam įtraukiamam ugdymui, užtikrinant tinkamą švietimo pagalbą mokyklose ir švietimo pagalbos įstaigose.

2021 m. birželio 22 d. Seimo posėdyje pristačiau Švietimo ir mokslo komiteto išvadą dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 7, 8, 14 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektą, kuriam buvo pritarta. Įsisenėjusias ir reikiamo dėmesio iki šiol nesulaukusias švietimo problemas išsprendėme – **nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. švietimo pagalbos specialistai gavo didesnę atlyginimą.**

***„Pedagogas yra išskirtinė ir labiausiai pagarbos nusipelnusi profesija“,
todėl siekiau, kad būtų skirtos lėšos jų išeitinėms išmokoms***

2021 m. birželio 18 d. Švietimo ir mokslo komitete iškėliau klausimą, kad **Švietimo ir mokslo ministerija skiria nepakankamai lėšų mokytojų išeitinėms išmokoms**. Pabrėžiau, jog „su mokytojais taip nesielgiama, jie turi būti gerbiami ir ypač tokiu laikotarpiu, kai jų trūksta“.

Vilija Targamadžė / J. Stacevičiaus/LRT nuotr.

Susiklosčiusią situaciją dėl lėšų išeitinėms mokytojų kompensacijoms žiniasklaidai ir visuomenei pristatė kartu su opozicinių frakcijų atstovais akad. Eugenijumi Jovaiša ir Ieva Kačinskaitė-Urbonienė surengtoje spaudos konferencijoje Seime. Šioms išlaidoms 2021 m. buvo numatyta 1 mln. eurų (tik 15 proc.), nors savivaldybių pateiktais duomenimis, poreikis gali siekti 6,4 mln. eurų. Mano įsitikinimu, sisteminė problema tampa sprendimai, kai būtiniausios veiklos lėšos numatomos iš nenuolatinių šaltinių. Vyriausybė ir ypač Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turi užtikrinti teisės aktų įgyvendinimą.

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/ragina-numatyti-daugiau-lesu-iseitinems-mokytoju-kompensacijoms.d?id=87490269>

Kartu su kitais Seimo nariais skubiai įregistravome (2021 06 17) biudžeto projekto pasiūlymą – **skirti 5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų savivaldybėms ir valstybinėms mokykloms išeitinių išmokų išlaidoms** visiškai arba iš dalies padengti, kai išeitinės išmokos mokamos valstybinių ir savivaldybių mokyklų pedagogams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, su kuriais darbo sutartys nutraukiamos šalių susitarimu (Dėl 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto).

Įgyvendinkime pažadą – pagerinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, dėstytojų ir mokslininkų tyrėjų darbo sąlygas ir padidinti atlyginimą

Kada didės pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, vadovų, dėstytojų bei mokslininkų atlygis? – šį klausimą valdančiosios daugumos atstovams kėliau nuo pat savo darbo Seime pradžios. Nepaisant įvairių valdžios institucijų gausių pažadų, mokytojų, dėstytojų ir mokslininkų tyrėjų atlyginimo ir taip pat kompensacijos už nuotolinį darbą klausimas buvo sprendžiamas vangiai – be aiškos perspektyvos.

Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. Olga Posaškova)

Nuotr. iš LSDP sekretoriato archyvo

2021 m. rugsėjo 14 d. Seime surengtoje spaudos konferencijoje švietimo profesinių sąjungų atstovai negailėjo karčių žodžių Vyriausybei bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Atsižvelgiant į tai, kad pedagogai ir mokslininkai patyrė nemažų išlaidų dėl nuotolinio darbo, ***palaikiau profesinių sąjungų reikalavimą atlyginimus padidinti nuo 2022-ųjų sausio, o ne nuo tų metų rugsėjo***, kaip buvo numatoma.

Laikiausi pozicijos, kad papildomas finansavimas švietimui turi būti išspręstas. Valdžiai priminiau: „Pažadais sotus nebūsi“. Įspėdama dėl galimų pasekmių, jeigu Vyriausybė ir ministerija toliau mėgintų delsti ir atidėti pažadų tesėjimą, priminiau seną priežodį: „Vėją sėsi, audrą pjausi.“

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35403&p_k=1&p_t=277945&p6=28

Seimo Socialdemokratų partijos frakcijai ir kitiems Seimo nariams parėmus, buvo pasiekta, kad **atlyginimai pedagogams didės nuo 2022 m. sausio 1 d.**

Siekdami, kad mokytojų ir dėstytojų atlyginimas būtų **pradėtas kompensuoti dar šiais metais**, kartu su kitais Seimo nariais įregistravome biudžeto projekto pasiūlymą:

- nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. aukštųjų mokyklų dėstytojų darbo užmokesčiui (DU) didinti skirti 5 mln. eurų;
- nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. mokytojų darbo užmokesčiui (DU) didinti skirti 23 mln. eurų.

(Dėl Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495).

2022 m. biudžete **skirtos lėšos švietimo darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti nuo sausio 1 d.** Tam tikslui papildomai yra numatyta 219 mln. eurų. Pareiginė alga nuo 2022 m. sausio 1 d. išaugs:

- darželių auklėtojų ir švietimo pagalbos specialistų – 10 proc;
- auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių – vidutiniškai 11,5 proc;
- švietimo įstaigų vadovų – vidutiniškai 19, 7 proc;
- mokyklų bibliotekininkų – vidutiniškai 5 proc.

Be to, nuo 2022 m. sausio 1 d. **kils mokslininkų, aukštųjų mokyklų dėstytojų ir neakademinį darbuotojų atlyginimai** – vidutiniškai 12,5 proc.

„Tūkstantmečio mokyklos“ neturi kelti nerimo dėl bendrojo ugdymo ateities

2021 m. birželio 19 d. Švietimo ir mokslo komitete buvo pristatyta ir aptarta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengta „Tūkstantmečio mokyklos“ koncepcija.

Nors Švietimo, mokslo ir sporto ministerija tvirtina, kad programa nukreipta į nuoseklų visų mokyklų atnaujinimą ir lygiaverčių ugdymo(si) sąlygų sudarymą visiems Lietuvos vaikams, nesvarbu, kur jie gyvena, kokia yra juos supanti socialinė, ekonominė ar kultūrinė aplinka, tačiau mano vertinimu, **„Tūkstantmečio mokyklų“ programa neišvengiamai programuoja konfliktą, nes neaišku:**

- kokie bus dalyvių (mokyklų) atrankos kriterijai ir rodikliai;
- kaip jų būsimas tinklas bus siejamas su kokybės krepšeliu;
- kokia mažesnių ir silpnesnių mokyklų ateitis – ar jos sulauks paramos;
- kaip tai prisidės prie žemesnio socialinio ekonominio kultūrinio statuso mokinių padėties gerinimo ir kita.

Programoje numatyta, kad didesnė dalis lėšų teks didžiosioms savivaldybėms (savivaldybėje turi būti nors tūkstantis bendrojo ugdymo sistemoje mokinių), taip bus stiprinamos didelės mokyklos (ne mažiau dviejų šimtų mokinių). Nepakankamai apgalvoti žingsniai gali ir toliau didinti socialinę, ekonominę ir kultūrinę atskirtį. Mano nuomone, investicija nebus tikslinga ir veiksminga, jeigu nebus paisoma konkrečių bendruomenių, regionų ir savivaldybių bei visuomenės poreikių.

Vilija Targamadžė.

Olgos Posaškovos (Seimo kanceliarijos) nuotr.

Kodėl „Tūkstantmečio mokyklų“ programa skirtingai vertinama ir interpretuojama? Nenorima pokyčių bendrojo ugdymo mokyklų sistemoje, bandymas kaupti politikams dividendus, o gal sumaištį kelia iniciatorių negebėjimas projektuoti pokyčius švietime? Diskusijų stoka visuomenėje ir aiškių siekių įvardijimas, pačios programos aiškumas – tai 2021 m. birželio 21 d. su kolegomis gvildenome spaudos konferencijoje.

<https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/socialdemokratai-ivertins-kuriama-tukstantmecio-mokyklu-programa-kaip-bus-isleisti-210-mln-euru-215867>

2021 m. lapkričio 24 d. Švietimo ir mokslo komitete, svarstant klausimą „Pažangos programos „Tūkstantmečio mokykla“ progresas, programos dalyvių atrankos kriterijai ir rodikliai“, dar kartą atkreipiau dėmesį, kad programos dalyvių atrankos kriterijai ir rodikliai yra neaiškūs. Neaišku, kokios mokyklos bus stiprinamos, – ar akademinio požiūriu silpnos, ar stiprios? Ar bus atsižvelgiama į savivaldybės, regiono raidos perspektyvas?

Įspėjau: „*Tas sumanymas visokeriopai stiprinti stipriuosius bei didžiuosius ir guiti silpnus ir mažus dvelkia darvinizmu. Tokios nuostatos, kaip žinome, kai kam nėra svetimos. Bet ar tokia diskriminacinė filosofija priimtina Lietuvos visuomenei?*“

Ar Lietuvos politinių partijų susitarimas dėl Lietuvos švietimo politikos (2021–2030) taps Nacionaliniu susitarimu?

2021 m. rugsėjo 1 d. buvo pasirašytas visų parlamente esančių partijų susitarimas dėl Lietuvos švietimo politikos iki 2030 m. Apie tokį susitarimą jau kalbama ne vienerius metus. Esu ne kartą sakiusi, kad „*Švietimas ir mokslas nėra kurios nors politinės partijos, grupės ar asmens nuosavybė. Tai visos visuomenės susitarimas dėl Lietuvos perspektyvos*“.

Dokumente užfiksuoti įsipareigojimai apima ikimokyklinio, bendrojo, profesinio, aukštojo, neformaliojo ugdymo sritis, pedagogų, dėstytojų, mokslinių tyrėjų ir ugdymo įstaigų vadovų darbo sąlygų bei kompetencijų gerinimą. Jame taip pat numatyti konkretūs veiksmai, kurie užtikrins priimamų ilgalaikių sprendimų švietimo srityje tęstinumą, švietimo raidos nuoseklumą ir kryptingumą, švietimo sistemos finansavimo tvarų augimą. Asmeniškai dirbant Susitarimo parengimo darbo grupėje, teko įdėti nemažai pastangų, kad dokumente būtų įtvirtinta būtinybė sudaryti lygias galimybes ir užtikrinti lygiavertes sąlygas visiems siekti kokybiško išsilavinimo. Siūliau, kad privačios mokyklos taptų ne pelno siekiančiomis organizacijomis ir būtų aiškus jų valstybinis reguliavimas (kaip pavyzdį pateikiau Estijos variantą), tačiau tam nebuvo pritarta.

Esant nepakankamam lygių galimybių ir socialinį teisingumą užtikrinančių nuostatų įtvirtinimui Susitarime, buvo inicijuotas **Lietuvos socialdemokratų partijos pareiškimas**, laikytinas integralia Susitarimo dalimi. Svarbiausia jo nuostata, kad norint sudaryti lygias galimybes ir užtikrinti lygiavertes sąlygas kiekvienam asmeniui siekti išsilavinimo, būtina peržiūrėti valstybinių ir nevalstybinių švietimo įstaigų reguliavimą (įskaitant finansinį) visuose švietimo segmentuose – nuo ikimokyklinio ugdymo iki aukštojo mokslo studijų.

Kad į Socialdemokratų ir mano siūlymus būtų atsižvelgta, teko įdėti nemažai pastangų. Kartu su partijos pirmininke Vilija Blinkevičiūte 2021 m. liepos 9 d. surengėme spaudos konferenciją, kurioje aiškiai pasakėme, kad:

„Socialdemokratams nereikia neveikiančio, tik popierinio Nacionalinio susitarimo dėl švietimo“.

lrytas.lt nuotrauka ir 15min. nuotr.

Išsakėme poziciją, kad Lietuvos žmonės nusipelnė lygių starto ir finišo galimybių, lygiateisiškumo ir socialinės atskirties mažinimo principo įgyvendinimo. Tai yra labai svarbūs dalykai. Konferencijoje ne kartą pabrėžėme, kad „į šį susitarimą reikia žiūrėti labai rimtai, nes tai yra įsipareigojimas“ ir viešai pareiškėme, kad rengiant susitarimo projektą, ne į visus socialdemokratų pasiūlymus buvo atsižvelgta. „Tikrai ne į viską, ką siūlė LSDP, buvo atsižvelgta, yra gajus daugumos požiūris“ (V. Targamadžė).

<https://www.diena.lt/naujienos/lietuva/politika/lspd-susitarimo-del-svietimo-projekta-vadina-mazai-ambicingu-1033597>

Teisės aktų rengimas

Inicijavau ir dalyvavau rengiant teisės aktų projektus ir pasiūlymus: Seimo narių grupėje pateikti 43 teisės aktų projektai, iš jų 2 – asmeniškai.

Parengiau ir įregistravau:

1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo NR. I-1489 23, 49, 69 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-226(2) projektą

Žygimanto Gedvilos / 15min nuotr. / Vilija Targamadžė

Tyrimai rodo, kad net 43 proc. Lietuvos mokytojų teigia, kad nėra tinkamo profesinio tobulėjimo pasiūlos. Švietimo įstatymo pakeitimais siekiama suformuoti atvirą pedagoginių darbuotojų profesinio tobulėjimo sistemą.

Pedagogų kvalifikacija ir nuolatinis profesinis tobulėjimas yra esminė švietimo kokybės ir mokinių aukštesnių pasiekimų prielaida.

Lietuvoje, kaip ir kitose valstybėse, naujų uždavinių pedagoginiams darbuotojams kelia į bendrųjų kompetencijų plėtotę orientuotas ugdymo turinys, jo skaitmeninis perteikimas, lygiaverčių ugdymo(si) galimybių užtikrinimas ir kita. Tačiau pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas neatliepia sparčiai besikeičiančio mokyklų veiklos konteksto ir mokytojų poreikių, dėl to negerėja mokinių pasiekimai.

Į poįstatyminius teisės aktus perkeltos ir įgyvendintos siūlomos Švietimo įstatymo nuostatos prisidės prie pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tikslingumo, veiksmingumo ir prieinamumo, todėl gerės mokinių pasiekimai.

2) Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą

Žygimanto Gedvilos / 15min. nuotr. / Vilija Targamadžė

Lietuvos bendrojo ugdymo sistemoje stebimi reikšmingi skirtumai tarp atskirų mokinių pasiekimų, kuriuos sąlygoja nepalanki mokinio šeimos socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka arba ugdymo netolygumai skirtingose mokyklose.

Žemesni mokinių pasiekimai ankstyvojo ir pradinio ugdymo etape neigiamai veikia tolesnio mokymosi motyvą ir pasiekimus, ribodami galimybes siekti išsilavinimo ir darbo, kuriam reikalinga aukštesnė kvalifikacija, ateityje.

Gruodžio 16 d. Seimas pateikimo stadijoje pritarė mano kartu su kitais frakcijos nariais registruotam Švietimo įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo pradiniam ugdyme ir, esant poreikiui, kitose bendrojo ugdymo mokyklos pakopose būtų įteisintas kompleksinis visos dienos mokyklos modelis. Jo tikslas – sudaryti sąlygas kokybiškam, socialiai teisingam ir lygias galimybes užtikrinančiam visapusiškam kiekvieno vaiko ugdymui(si) visą dieną saugioje aplinkoje. Šio įstatymo pakeitimais sumažintume skirtumus tarp vaiko pasiekimų, kuriuos sukuria nepalanki mokinio šeimos socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka. Mokiniai mokykloje galės pasirengti pamokoms, ugdytis socialines, emocines bei kitas kompetencijas ir pats ugdymo procesas taps universalesniu.

Tarpparlamentinio bendradarbiavimo svarba

Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupė, pirmininko pavaduotoja

Nuotr. iš asmeninio archyvo

2021 m. vasario 18 d. grupė savo pareiškimu paragino Sakartvelo parlamentą ir partnerius nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų deeskaluota padėtis ir užtikrintas sklandus demokratinės raidos procesas, stiprinant esminius demokratijos ramsčius – politinių partijų, žiniasklaidos laisvę bei įvairovę, skaidrią ir nepriklausomą teisės saugą ir teismų sistemą.

2021 m. rugpjūčio 6 d. Seimo Tarpparlamentinės ryšių su Sakartvelu grupės nariai, minėdami trylikąsias Rusijos ir Sakartvelo karo metines, kartu su Sakartvelu prisimindami šį tragišką istorijos puslapį, priėmė pareiškimą „*Dėl Rusijos ir Sakartvelo karo metinių*“.

2021 m. rugsėjo 30 d. – spalio 4 d. Tarpparlamentinės ryšių su Sakartvelu nariai R. Lopata, V. Targamadzė, G. Surplys, P. Kuzmickienė ir A. Vyšniauskas dalyvavo Sakartvelo vietos savivaldos rinkimų stebėjimo misijoje.

2021 m. lapkričio 11–13 dienomis kartu su Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupės pirmininku Raimundu Lopata vizito Tbilisyje metu susitikome su Sakartvelo valdžios atstovais ir aptarėme tolesnę Sakartvelo demokratijos raidą po spalio 30 d. įvykusio antrojo vietos savivaldos rinkimų turo, kai rinkimus nugalėjo valdančioji partija „Sakartvelo svajonė“.

2021 spalio 14 d. atidarytas Kartvelų literatūros kampelis Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

Nuotr. iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos archyvo

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos fondus papildė VŠĮ „Lietuvių ir kartvelų draugystės ambasados“ dovanoti leidiniai. Didžiąją dalį knygų padovanojo Gruzijos nacionalinė biblioteka. Tai knygos ne tik kartvelų, bet taip pat anglų, rusų ir lietuvių kalbomis.

Džiaugiuosi ne tik dovanotomis knygomis, bet ir nuolat stiprėjančiais abiejų šalių draugystės ryšiais. Mes turime puikų sambūrį, kuris gali virsti santalka bendriems tikslams pasiekti.

<https://www.lnb.lt/naujienos/7694-pristatytos-nacionalinei-bibliotekai-padovanotos-kartvelu-kultura->

Lapkričio 15 ir 16 dienomis Vilniuje, Rašytojų namuose, vyko Sakartvelo moterų apsakymų antologijos „Sausas Mėnulio veidas“ pristatymas.

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Jame dalyvavo iš Sakartvelo atvykusios autorės rašytojos Irma Archuashvili ir Maka Ldokova, vertėja Lidia Giorgobiani bei profesorė, filologė Mariam Manjgaladzė. Kartvelų literatūros vakare Rašytojų klube dalyvavo antologijos sudarytoja literatūrologė dr. Solveiga Daugirdaitė ir redaktorė, rašytoja Danutė Kalinauskaitė bei poetas, vertėjas ir leidėjas Viktoras Rudžianskas, išleidęs jau ne vieną Sakartvelo rašytojų ir poetų knygą.

Renginio metu viešnioms iš Sakartvelo įteikiau Seimo padėkos raštus už lietuvių-gruzinų literatūrinių ir kultūrinių ryšių skatinimą.

<https://rasytojai.lt/lietuvoje-pristatyta-sakartvelo-literatura/>

Vienas iš svarbiausių bendradarbiavimo tikslų – **siekti, kad Sakartvelas tėtų eurointegracinį demokratišką kelią.**

Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupė, pirmininko pavaduotoja

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės iniciatyva skelbiami pareiškimai svarbiausiais dvišalio bendradarbiavimo klausimais, minimos Armėnijai svarbios datos.

Buvo paskelbti šie **pareiškimai**:

- Armėnų genocido dienai atminti (2021 04 22);
- Dėl Armėnijos įvykių ir politinės situacijos Armėnijoje (2021 03 01);
- Paraginta Azerbaidžaną paspartinti žuvusiųjų kūnų, karo belaisvių ir įkaitų mainus su Armėnija (2021 02 08).

2021 m. birželio mėn. Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės nariai stebėjo parlamento rinkimus Armėnijoje (A. Veryga, T. Tomilinas, V. Targamadžė, A. Lydeka).

2021 m. gegužės 12 d. Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės nariai susitiko su Armėnijos Nacionalinio Susirinkimo Pirmininku Araratu Mirzojanu (Ararat Mirzoyan) ir jo vadovaujama delegacija. Susitikimo metu išreikštas siekis stiprinti dvišalį Lietuvos ir Armėnijos bendradarbiavimą, dalijantis gerąja patirtimi institucinių reformų, ekonomikos plėtros, atsinaujinančių energijos išteklių ir kitose srityse. Buvo aptarti pandemijos valdymo iššūkiai, taip pat ir Armėnijos vidaus politikos klausimai, susiję su Kalnų Karabacho konfliktu ir būsimais išankstiniais Armėnijos parlamento rinkimais.

Dirbdami Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupėje, **siekiame, kad Armėnija eitų europiniu keliu, grįstu demokratija, pliuralizmu ir reformų siekiu: Lietuva yra pasirengusi padėti Armėnijai įgyvendinti šiuos siekius.**

Aktyvus bendradarbiavimas su švietimo ir mokslo bendruomene atskleidžia jų realybę

Esu atvira įvairioms nuomonėms, pasiūlymams ir bendrai sprendimų paieškai, nes visi siekiame švietimo gerovės mūsų šalyje.

Teko dalyvauti:

Švietimo ir aukštojo mokslo bei mokslo aktualijos 2020–2021 m. buvo aptartos su mokytojais, dėstytojais, mokslininkais bei už politikos formavimą šiose srityse atsakingais asmenimis.

1. 2020 m. gruodžio 16 d. įvyko pirmasis **Laikinosios Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupės** susitikimas, kuriame aptartos tolimesnės veiklos kryptys. Atskiromis temomis su suinteresuotais asmenimis bei bendruomene buvo surengti susitikimai ir diskusijos:
 - 2021 m. kovo 31 d. Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė dr. Loreta Tauginienė pristatė *Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gaires ir rekomendacijas mokslo ir studijų institucijoms*, o Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas dr. Romas Baronas – *Lietuvos mokslo tarybos nuostatų keitimą*. Diskusijos metu buvo išryškintos problemos ir aptarti būdai, kaip jas spręsti.
 - 2021 m. gegužės 19 d. surengtas susitikimas tema „*Lietuvos socialinių mokslų padėtis, problemos bei iššūkiai*“, kurio metu aktualius klausimus bei problemas kėlė socialinių ir humanitarinių mokslų institutų atstovai, į klausimus dėl mokslo vertinimo, finansavimo, infrastruktūros pokyčių, ateities perspektyvų atsakymus pateikė LMT pirmininkas dr. Romas Baronas bei švietimo, mokslo ir sporto viceministras Gintautas Jakštas ir kiti.
 - 2021 m. lapkričio 17 d. surengtas susitikimas tema „Mokslo ir studijų institucijų finansavimo modelio pristatymas“. Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Gintautas Jakštas pristatė Mokslo ir studijų institucijų finansavimo modelio ypatumus.
2. 2021 birželio 3 d. dalyvavau LMA matematikos, fizikos ir chemijos mokslo skyriaus nuotolinėje diskusijoje „Gamtos mokslų mokymas mokyklose ir aukštųjų technologijų ateitis“.
3. Reikšmingai prie švietimo iššūkių prisideda Lietuvos edukacinių tyrimų asociacija (toliau - LETA), kuri subūrė Lietuvos edukacinių tyrimų specialistus, apjungė jų pastangas tobulinant edukacinius tyrimus, diegiant ir propaguojant pažangią švietimo ir ugdymo patirtį, plečiant analogiškus ryšius su tarptautinėmis organizacijomis. LETA 1999 m. vasario 23 d. įsijungė į Europos edukacinių tyrimų asociaciją. Buvau LETA narė, dalyvavau šiuose jos organizuotuose forumuose ir konferencijose: „Atskleista ugdymo realybė ir praktiniai sprendimai ateičiai“, „Lietuvos švietimas: efektyvus, našus, kokybiškas ir socialiai teisingas?“, „Meninio ir kultūrinio ugdymo dialogai ateities švietimui. Kodėl mūzoms reikia advokatų“, „Kritinis mąstymas aukštojo mokslo studijose: kam ir kodėl?“, „Įtrauktis visiems: universalus dizainas mokymuisi kaip ugdymo(si) sėkmės kelias“ ir kt.

Surengti **susitikimai su švietimo bendruomene** aktualiais klausimais:

- 2020 m. gruodžio 7 d. – diskusija „Mokytojų profesinis tobulinimas(is): institucijos ir (ar) jų grupės potencialas“, kurios metu aptarta mokytojų profesinio tobulėjimo perspektyva.
- 2021 m. sausio 11 d. – diskusija „Skaitmeninė medžiaga: kokia ji turėtų būti, kad mokytojai galėtų veiksmingai ja pasinaudoti?“.
- 2021 m. vasario 5 d. – LSDP organizuota diskusija „Švietimo privatizavimas ir elitizmas – neigiamos pasekmės ir kaip jų išvengti“. Skaitytas pranešimas „Valstybinis ir privatus švietimas bendrojo ugdymo sistemoje: metodologinis aspektas“.

- 2021 m. vasario 14 d. – Švietimo įstatymo pataisų dėl mokytojų ir vadovų kvalifikacijos tobulinimo aptarimas su Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos prezidentu dr. Dainiumi Žvirdausku, Lietuvos gimnazijų asociacijos prezidentu Vytautu Kantausku, pagrindinių mokyklų vadovų asociacijos prezidentu Dariumi Mockumi, progimnazijų asociacijos prezidentu Tomu Jankūnu ir pedagogų asociacijų vadovų tarybos nariu Robertu Ramanausku.
- 2021 vasario 25 d. – Socialinių mokslų kolegijos kartu su švietimo lyderystės judėjimu Education ir Lietuvos nevalstybinio švietimo konfederacija organizuotas švietimo pokyčių forumas „Menas mokyti(s) prasmingai“.
- 2021 kovo 24 d. – susitikimas su Lietuvos nevalstybinio švietimo konfederacijos atstovais.
- 2021 kovo 25 d. – Edukacijos forumas „Edukologija Lietuvai – moksliniais tyrimais grįsto ugdymo ir švietimo link“.
- 2021 m. balandžio 7 d. – forumas tema „Įtraukusis ugdymas(is) – kur link?“, siekiant išryškinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo problemų ir galimybių lauką.
- 2021 balandžio 21 d. – Respublikinė mokytojų konferencija „Nuotolinio mokymo iššūkiai ugdant mokinių kompetencijas“.
- 2021 balandžio 30 d. – susitikimas su Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro vadovu Tadu Tamošiūnu.
- 2021 gegužės 6 d. – susitikimas su Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos taryba.
- 2021 gegužės 11 d. – Respublikinė ikimokyklinių įstaigų darbuotojų asociacijos „Sveikatos želmenėliai“ konferencija „Gerosios darbo patirties sklaida – vaikų sveikatos ugdymas, stiprinimas, veiklos organizavimas ikimokyklinio ugdymo įstaigose“.
- 2021 gegužės 17 d. – teorinė-praktinė konferencija „Pokyčiai švietimo organizavime Kauno rajone: siekiai ir rezultatai“. Skaitytas pranešimas tema „Švietimo iššūkiai Geros mokyklos kontekste“.
- 2021 m. gegužės mėn. 24 d. – *Consilium educationis* seminaras „Ateities mokyklos scenarijai: šiandienos prognozės rytdienai“ (moderavau). Jo metu projekto grupė pateikė akademiniame lauke jau svarstomus įvairius futurologinius mokyklos scenarijus, vizionieriškas išvalgas bei tarptautinių organizacijų rekomendacijų atečiai analizę, atkreipiant dėmesį į tai, kas būtų tinkamiausia Lietuvos mokyklos kontekstui artimoje ir tolimoje perspektyvoje.
- 2021 birželio 2 d. – Lietuvos tėvų forumo bendra diskusija „Ar Lietuvai reikalingos mažos alternatyvaus ugdymo mokyklos?“.

- 2021 m. rugpjūčio 9 d. – Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos organizuotas diskusijų forumas „Kokie pokyčiai laukia švietimo sistemos?“.
- 2021 m. rugpjūčio 25 d. – naujųjų mokslo metų pradžios konferencija švietimo įstaigų vadovams ir pedagogams „Švietimo vizija. Kaip mokysime ir mokysimės šiandien“. Skaitytas pranešimas „Ar švietime suksimės aplink?“.
- 2021 m. lapkričio 11 d. – EBPO ir Europos komisijos renginys-diskusija „Kaip stiprinti Lietuvos aukštojo mokslo inovacinį potencialą, remiantis *HEInnovate* apžvalgos duomenimis“.
- 2021 m. lapkričio 18 d. – Europos moterų rektorių asociacijos (EWORA) 5-asis seminaras „Lyčių lygybės iššūkiai aukštajame moksle neramumų laikais“.
- 2021 m. lapkričio 24 d. – Vilniaus universiteto organizuota konferencija „Kas sąlygoja mokymosi sėkmę pokyčių ir krizių laikotarpiu?“.
- 2021 m. lapkričio 26 d. – Vytauto Didžiojo universiteto organizuotas forumas „Profesijos mokytojo kvalifikacija ir išsilavinimo reikalavimai – ko reikia tvariai profesinio rengimo plėtrai ir įvaizdžio gerinimui?“.
- Įvyko keli susitikimai su Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto dalyviais. Integruojant vyresnio amžiaus žmones į visuomenę, didelį darbą atlieka Trečiojo amžiaus universitetas, jie atliepia senjorų poreikius, jų domėjimosi sritis. Trečiojo amžiaus universitetai veikia beveik visoje šalyje ir duoda itin didelę visuomeninę naudą. Džiaugiuosi senjorais, Trečiojo amžiaus universiteto dalyviais, kurie telkia bendrystę, dalijasi sukaupta patirtimi, žiniomis.

Paminėta tik dalis mano dalyvautų renginių. Visi jie buvo prasmingi ir akino permąstyti realijas ir galvoti apie perspektyvas.

Prasmingi vizitai buvo Kaišiadorių rajono Žaslių pagrindinėje mokykloje, Kaišiadorių rajono Žiežmarių, Kretingos Jurgio Pabrėžos ir Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazijose, Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykloje, Panevėžio „Vilties“ progimnazijoje ir kt. švietimo įstaigose.

Dalyvavimas šiuose ir kituose renginiuose padėjo suprasti realybę, identifikuoti esamas problemas, juose išsakyti pasiūlymai, nuomonės yra svarbūs tolimesniam darbui – svarstant teisės aktų pakeitimus ir siekiant tobulinti tiek švietimo, tiek ir sprendžiant profesinio mokymo, aukštojo mokslo sisteminės problemas, kurios jau keletą metų laukia sprendimų arba jas iškelia nūdienos aktualijos.

Akimirkos iš susitikimų regionų savivaldybėse

Seniūnijos nuotr.

2021 m. liepos 5 d. apsilankiau **Kauno** rajono Piliuonos ir Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazijose bei kitose rajono švietimo įstaigose, susitikau su jų vadovais. Vizito metu dar kartą įsitikinau, kad yra nekorektiška skirstyti mokyklas į kaimo ir miesto, dar keisčiau atrodo reitingavimas, kai ant vienos svarstyklės lėkštės dedami licėjai, gimnazijos, o ant kitos – visos likusios mokyklos. Manau, kad reikia išsaugoti kaimo mokyklas, nesivaikyti reitingų, bet vertinti mokinių pažangą, steigti mokytojo padėjėjo ir asistento ar pan. etatus, skirti daugiau dėmesio mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.

<https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/v-targamadze-svietime-reikia-sisteminiu-pokyciu-1033065>

Nuotr. iš Biržų rajono savivaldybės archyvo

Liepos 20 d. **Biržų** rajono savivaldybėje susitikau su jos vadovais, administracijos darbuotojais ir švietimo bendruomenės nariais. Susitikimo metu buvo pristatyta dabartinė švietimo situacija Biržų rajone, aptartos perspektyvos ir galimybės. Vizito metu taip pat aplankiau Biržų lopšelių-darželį „Genys“, „Aušros“ pagrindinę mokyklą, „Saulės“ gimnaziją ir susipažinau su Biržų rajono turistiniais objektais.

<https://www.birzai.lt/gyventojams/naujienos/35/birzuose-lankesi-lr-seimo-nare-svietimo-ir-mokslo-komiteto-pirmininko-pavadojuja-profesore-vilija-targamadze:945>

Nuotr. iš asmeninio archyvo

2021 m. rugsėjo 27 d. lankydamasi **Mažeikių** rajono savivaldybėje, apsilankiau ugdymo įstaigose, susitikau su jų vadovais ir pedagogais.

Susitikimuose aptartos nūdienos problemos ugdymo ir švietimo srityse. Kalbėta apie sunkumus, kylančius dėl mokyklose naudojamų elektroninių dienynų, dėl stringančio hibridinių klasių įrengimo, kitais švietimo įstaigų vadovams ir darbuotojams aktualiais klausimais.

Vizito metu dar kartą pabrėžiau, kad reikia keisti požiūrį į švietimą, nes tai yra investicija į ateitį.

<https://www.santarve.lt/vilija-targamadze-investicijos-i-svietima-investicijos-i-ateiti/>

Nuotr. iš asmeninio archyvo

2021 m. spalio 26 d. aplankiau **Rokiškio** profesinio mokymo centrą. Susitikau su mokyklos bendruomene, susipažinau su rengiamomis specialybėmis, aptarėme modulinio profesinio mokymo galimybes ir praktinius jo taikymo aspektus. Vizito metu taip pat pristaciau Seimo švietimo ir mokslo komiteto numatomus darbus ir siekius, atsakiau į pedagogus dominančius klausimus. Be to, vizito metu apsilankiau ir kitose Rokiškio ugdymo įstaigose.

<https://rokiskiosirena.lt/naujiena/svietimas/rokiskio-profesinio-mokymo-centra-aplanke-seimo-nare-vilija-targamadze-foto?page=9&per-page=5>

2021 m. spalio 15 d. dalyvavau konferencijoje Seinų-Punsko-Suvalkų krašto lietuvių mokyklų vadovų ir mokytojų konferencijoje. Kartu su Seinų konsulato vadovu ambasadoriumi Remigijumi Motuzu aplankiau Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklą ir Punsko Kovo 11-osios bendrojo lavinimo licėjų. Mokyklų vadovams ir mokytojams pristaciau Lietuvos švietimo politikos prioritetus, diskutavome apie švietimo iššūkius Lietuvoje ir Lenkijoje, nagrinėjome *alfa* kartos charakteristikas. Lenkijos lietuviškoms mokykloms trūksta vadovėlių lietuvių kalba ir yra nepakankamas mokyklų finansavimas. Todėl susitikimuose daugiausia dėmesio skirta aptarti, kaip Lietuva galėtų prisidėti sprendžiant šias problemas.

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Susitikimai ir bendradarbiavimas su visuomene

Labai svarbi veiklos sritis – kultūra. Ji turi būti prieinama kiekvienam šalies gyventojui. Esu Respublikinio II-ojo lietuviškos pramoginės estradinės dainos festivalio „*Aš ir daina*“ festivalio (Žasliai, Kaišiadorių r.) ir kt. renginių globėja. Dalyvavau Kaišiadorių rajono Žaslių, Paparčių ir Kaugonių bendruomenės, Šilaičių menų festivalyje (Seirijų sen., Lazdijų r.) ir kituose įvairiuose renginiuose bei festivaliuose.

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Švietimo aktualijos spaudos konferencijose: apie švietimą visuomenė turi žinoti

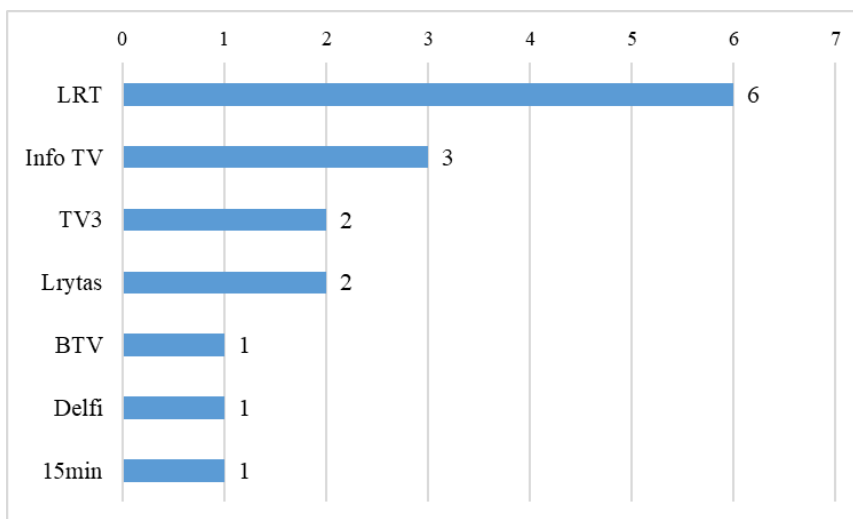
Rengiamose spaudos konferencijose siekiau atkreipti visuomenės dėmesį į svarbiausias švietimo aktualijas, pristatyti teisės aktų keitimus ir pateikti siūlymus, kurie atlieptų švietimo bendruomenės ir ją atstovaujančių organizacijų lūkesčius.

2020-2021 m. surengtos 6 spaudos konferencijos

„Nauja Vyriausybė. O ar nauja programa?“ (2020 12 09)	„Siūlymai tikslingam ir veiksmingam pedagogų profesiniam tobulėjimui stiprinti“ (2021 04 27)	„Tūkstantmečio mokyklų programa – ar pigūs politikų dividendai, o gal nerimas dėl bendrojo ugdymo mokyklų ateities?“ (2021 06 10)	„Dėl pedagogų darbo užmokesčio ir išeitinių išmokų į pensiją išeinantiems mokytojams“ (2021 06 11)	„Nacionalinis susitarimas, kur link?“ (2021 07 09)	„Mokytojai, dėstytojai ir mokslininkai tyrėjai: darbo sąlygos ir atlygis“ (2021 09 14)
--	---	--	---	---	---

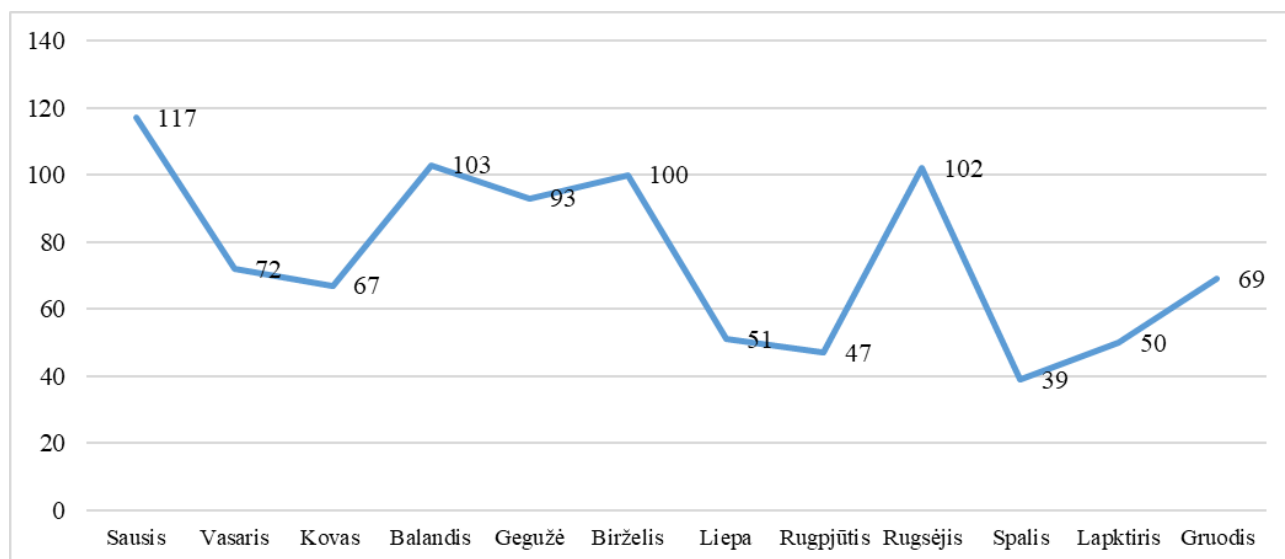
SEIMO NARĖS V. TARGAMADZĖS VEIKLOS ATSPINDYS ŽINIASKLAIDOJE

2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. televizijos laidose iš viso parodyta 16 reportažų ar pokalbių, kuriuose pasisakė Seimo narė prof. hab. dr. V. Targamadzė.¹⁶

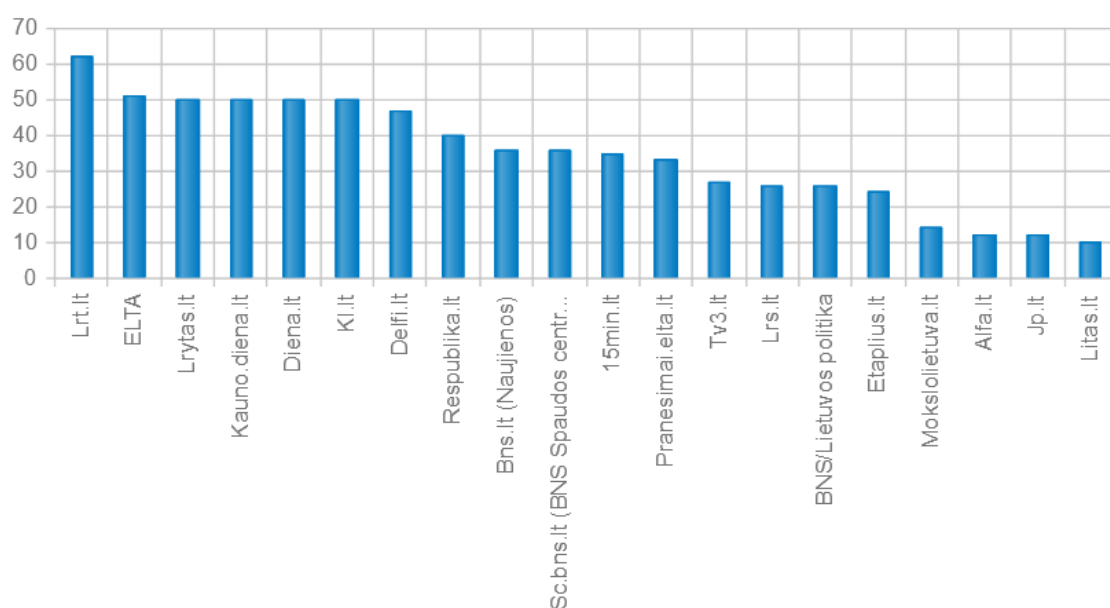

¹⁶ Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės informacijos skyriaus informacija.

2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. Seimo narė prof. hab. dr. V. Targamadžė paminėta 910-yje žiniasklaidos pranešimų.¹⁷

Daugiausia informacijos pateikė internetinis portalas Lrt.lt – 62 pranešimai ir naujienų agentūra ELTA – 51 pranešimas.¹⁸

¹⁷ Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės informacijos skyriaus informacija.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės informacijos skyriaus informacija.

Kiti kartu su kitais Seimo nariais pateikti įstatymo projektai ir pasiūlymai papildyti įstatymų projektus:

- Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.
- Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas.
- Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Seimo rezoliucijos „Dėl konstitucinių tėvų teisių užtikrinimo švietimo sistemoje“ projektas.
- Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.
- Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso 217 straipsnio pakeitimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Konstitucinių įstatymų sąrašo Konstitucinio įstatymo pakeitimo įstatymo.
- Dėl Lietuvos Respublikos policijos įstatymo Nr. VIII-2048 2, 6 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, II skyriaus antrojo skirsnio, 25, 28, 55, 59, 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.
- Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.
- Spalio-lapkričio mėn. buvo pateikta 14 pasiūlymų dėl 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto ir kt.

Švietimo reikšmę sunku pervertinti tiek žmogaus, tiek valstybės gyvenime. Juk kiekvienas iš mūsų nuo gimimo iki gyvenimo pabaigos esame su juo susiję.

Ačiū visiems, savo patarimais, išvalgomis prisidėjusiems prie Lietuvos ateities kūrimo.

Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė